

Sammanfattning av projektet LIFEscape, Christian Wintenby, Per Blomberg och Eva Osterman. Foto: Sanna Lynghed

Avslutningsmöte i Silvåkra 25 augusti

Lördagen den 25 augusti ordnade EU-projektet LIFEscape ett avslutande möte för allmänheten vid Silvåkra fågeltorn. Ett partytält hade satts upp på ängen norr om fågeltornet ifall det skulle bli regn, men dagen bjöd på strålende sol. Dagen inleddes klockan 13:00 med en halvtimmes presentation. Huvuddelen av presentationen ägnades åt den landskapsanalys som boende och verksamma i pilotområdet Klingavälsåns dalgång varit med om att ta fram. Efter presentationen och efterföljande frågor fick besökarna fritt besöka de åtta stationer med olika teman som satts upp intill fågeltornet. Paul-Eric Jönsson, enhetschef på Länsstyrelsens naturvårdsenhet, berättade om fågellivet i Krankesjön från tornet medan Ivan Olsson, också från Länsstyrelsen, berättade om livet under ytan och det EU-projekt om musslor som han ansvarar för som heter UC4Life. Jörgen Nilsson från Länsstyrelsen berättade om EU-projektet SandLife som arbetar för att bevara den unika sandlevande floran och faunan på Revingefältet med flera områden. Fyra representanter från

Storkprojektet berättade om projektet och storken i Vombsänkan. Under tiden försåg Cecilia Backe, kommunekolog i Lund, alla med grillad korv och dryck. I gömslet Ivassen höll Lena Ingvad, Lunds kommun, till och berättade om den pedagogiska verksamhet hon arbetar med medan Per Blomberg, Lunds kommun, visade och berättade om arbetet för att underlätta för friluftslivet i Vombsänkan vid Skåneledens lägerplats. Kvar i tältet fanns planingenjör Sanna Lynghed, Sjöbo kommun, och landskapsarkitekt Christian Wintenby, Lunds kommun, för att diskutera vidare om landskapsanalysen.

Totalt var det ett 50-tal personer som besökte arrangemanget i konkurrens med Regementets dag på P7 som drog 10 000-tals besökare. Vi fick också besök av militären som körde några av sina pansarfordon på banvallen intill fågeltornet och flög över fältet med flyguppvisning.

Landskapsanalysen kommer nu att tryckas upp och distribueras till de personer som har deltagit i framställande och övriga intresse-

rade. Sjöbo kommun presenterade också sina planer på att arbeta vidare i projektområdet med biosfärområdeskonceptet. Diskussionen om Vombsänkans framtid kommer därmed att fortsätta och projektledningen i LIFEscape är mycket tacksamma för det engagemang som allmänhet och markägare visat och den tid ni lagt ner i projektet. Tjänstemän och politiker har lärt sig mycket om området av deltagarna och fått kunskap om hur en gemensam dialog kan bli bättre i delaktig landskapsplanering. Vi hoppas på ett fortsatt gott samarbete även efter att projektet avslutats.

Storkprojektet. Foto: Sanna Lynghed

UC4Life presenteras. Foto: Sanna Lynghed

Fåglar vid Krankesjön med Paul-Eric Jönsson Foto: Sanna Lynghed

Aktuellt

i Klingavälsåns dalgång

Information om natur- och kulturlandskapet i Vombsänkan från Lunds och Sjöbo kommuner samt Länsstyrelsen i Skåne län

Landskapsanalysen

Landskapsanalysen ”Samtal kring ett landskap” är nu färdig och tryckt. Den kan beställas från Lunds respektive Sjöbo kommun (beroende på i vilken kommun du bor). Rapporten har tagits fram tillsammans med boende, markägare och intresserade av Klingavälsåns dalgång under tre workshops hösten 2012 och våren 2013. Syftet med landskapsanalysen är att utgöra underlag för kommande översiktsplaner och ett stöd för både Lunds och Sjöbo kommuner i den fysiska planeringen.

Beställ rapporten från Maria Sjögren, Lunds kommun, Tekniska förvaltningen, Park- och naturkontoret,

maria.sjogren@lund.se eller från Sanna Lynghed, Sjöbo kommun, sanna.lynghed@sjobo.se. Uppge namn och adress dit du vill att rapporten skickas. Rapporten finns även digitalt på projektet LIFEscapes hemsida, www.lifescapesverige.net.

Handboken

LIFEscape har tagit fram en handbok för delaktig landskapsplanering som nu finns i tryck på svenska, engelska, polska och litauiska. Handboken tar upp ett 40-tal redskap och metoder för samverkan mellan allmänhet och kommun eller organisation. En del av redskapen har testats i projektets fyra pilotområden. Handboken kan beställas från Maria Sjögren vid Lunds kommun, maria.sjogren@lund.se, eller om du bor i Sjöbo kommun från Sanna Lynghed, sanna.lynghed@sjobo.se.

Kronhjortsmötet

Fredagen den 13 september klockan 19:30 ordnade projektet en extrainsatt programpunkt med kronhjortskväll eftersom det var så många som inte fick plats förra året. Återigen var intresset mycket stort och vi blev 57 personer som trängde in oss i Vombs byahus för att lyssna på Anders Jarnemo som berättade om kronviltet och visade bilder. Anders gav en bakgrund till kronviltet i Skåne, dess beteenden och rörelsemönster, förekomsten i Vombområdet och de problem som finns. Särskilt uppmärksammades problemen med störning från lösspringande hundar, naturfotografer och orienteringar. Genom mer skyddade partier i Vombs fure kan djuren bli tryggare och genom födofält kan skadorna på åkrarna i väster bli mindre. Anders önskade sig en övergripande förvaltningsplan för kronviltet i Vombområdet och hoppades att kommunen och markägaren skulle ta tag i frågan. Efteråt fick Anders en del frågor från den intresserade publiken innan vi fikade. Det var bekmörkt när vi strax efter nio begav oss ut i markerna för att lyssna på brunstbrölet. Vi fick höra mer än fyra brölände hjortar och med ljusförstärkare kunde en del av deltagarna se flockarna med hindar ute på fälten.

Illustration för framtidsverkstad från handboken.
Illustratör: Wojciech Ignaciuk

Slutkonferensen i Lund

Den femte och sista internationella konferensen i LIFEscape hölls i Lund den 24-25 september och hade ett 60-tal deltagare från de fyra projektländerna Sverige, Danmark, Polen och Litauen. Konferensens första dag hade tre delar. Först presenterades allmän kunskap om den Europeiska landskapskonventionen och Landskapsanalys som arbetsredskap av Leif Gren från Riksantikvarieämbetet respektive Karin Hammarlund från Ramböll. Deltagarna fick också information om att arbeta i EU-projekt och de utmaningar detta innebär av Patrick Leijon från Europa Direkt i Sjöbo. Andra delen var resultaten av projektet i de fyra pilotområdena och från de åtta partners som ingår i projektet. Deltagarna fick också presenterat slutsatser från den enkätundersökning som besvarats av över 1000 personer i de fyra länderna och som uppvisar intressanta skillnader mellan länderna och mellan olika grupper. Marianne Henningson från Linnéuniversitetet hade ansvarat för utvär-

deringen av enkäten. Den nyligen framtagna handboken för delaktig landskapsplanering presenterades av Per Blomberg från Lunds kommun. Den tredje delen var diskussioner om hur samarbetet kan fortsätta i det forum för delaktig landskapsplanering som skapats med projektets hemsida som bas. Många av deltagarna följde sedan med på en stadsvandring innan det var dags för gemensam middag på kvällen. Andra dagen ordnades en rundresa med buss i Vombsänkan. Deltagarna fick strålande väder och kunde njuta av solen på fikapauser och lunchen som intogs utomhus. Turen gick från Lund till Silvåkra fågeltorn vid Krankesjön då Carl von Friesendorff berättade om övningsfältet och sin verksamhet som markägare i området i bussen. Vid Silvåkra berättade kommunekolog Cecilia Backe om kommunens verksamhet i området med friluftsliv och naturvård. Turen fortsatte via Harlösa och Vomb då Anna Olsson från Kävlingeåprojektet berättade om våtmarksrestaureringar och Kerstin Jakobsson från ARNA Fågelriket berättade om sitt projekts

verksamhet i norra delen av Vombsänkan. Väl framme vid Veberöds Ljung kunde konferensdeltagarna medverka vid invigningen av det nya naturreservatet. Sedan bjöds det på lunch vid Hemmestorps mölla innan turen fortsatte till Karups Nygård där Karl Areskough berättade om verksamheten på gården och vi fick se omgivningarna och storkhägnet. Bussturen fortsatte via Ilstorp till Karups ängar och Kumlatofta innan det åter blev stopp vid Hemmestorps mölla för fika. Bussen gick avslutningsvis till Lund för att lämna av deltagarna efter två intensiva dagar.

Invigning av naturreservatet Veberöds Ljung

Onsdagen den 25:e september invigdes det nya naturreservatet Veberöds Ljung av landshövding Margareta Pålsson. Ett 60-tal personer hade samlats i det fina vädret för att delta i invigningen. Först gav naturskyddsavdelningens chef Paul-Eric Jönsson en introduktion innan Margareta invigde reservatet. Därefter gav författaren Stefan Casta ett kåseri kring naturen i området. Avslutningsvis ordnades en rundvandring i det nya reservatet för att se på de fina ekhagarna och de sandiga betesmarkerna. Information om det nya reservatet finns på Länsstyrelsens hemsida under naturvård/naturreservat. Ansvariga handläggare för bildandet av reservatet är Per Carlsson och för förvaltningen Jörgen Nilsson vid Länsstyrelsens miljöenhet.

Landshövding Margareta Pålsson och naturvårdsdirektör Paul-Eric Jönsson inviger naturreservatet Veberöds Ljung.

Flygbild över det nybildade naturreservatet Ljungen. Foto: Ingvar Nilsson, Lunds kommun.

Vombsjösänkan – Sveriges nästa biosfär-område?

Under LIFEscape-projektets gång har frågan lyfts: -Hur kan vi förvalta och utveckla de dialogprocesser och resultat som uppstått i kölvattnet efter projektets slut? Vi vet idag att området hyser höga natur- och kulturvärden som behöver bevaras, stödjas och utvecklas hand i hand med de människor som bor, verkar och besöker Vombsjösänkan. Initiativ har tagits från Sjöbo kommun att i samverkan med övriga kommuner i Vombsänkan undersöka möjligheten att bilda ett biosfärområde. Biosfärområden är modellområden och handlar om hållbar utveckling på ett nytt sätt. I biosfärområden ska människorna kunna bo, verka och utvecklas samtidigt som samhället kan testa ny kunskap och praktik för att både bruka, bevara och utveckla området hållbart. Viktigt att komma ihåg i sammanhanget är att beslut om biosfärområde inte ger ett skydd i juridisk mening. Det ger inte heller några inskränkningar av eller ökade krav på redan befintligt skyddade områden. Kommunstyrelsens politiker i Sjöbo har gett tjänstemän i uppdrag att utreda förutsättningarna för ett biosfärområde. Det innebär att en intressant period ligger framför oss där vi står inför en spännande resa som tar fart under hösten. De synpunkter och resultat som kommit fram i dialogprocessen i projektet LIFEscape kommer på så sätt att utgöra grunden för det fortsatta arbetet. Så, håll utkik på vad som händer i Vombsänkan.

Sista nyhetsbrevet

Aktuellt i Klingavälsåns dalgång har varit ett nyhetsbrev med korta sammanfattningar av vad som händer i området när det gäller EU-projektet LIFEscape, landskapsfrågor, natur- och kulturmiljövård. Redaktör är utvecklingssamordnare Per Blomberg vid Lunds kommun, Tekniska förvaltningen, Park- och naturkontoret. Nyhetsbrevet har getts ut under 2011-2013 med fyra nummer per år. Mer information om projektet finns på hemsidan www.lifescapesverige.net.